

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:		v upravnistvu prejemam:	
celo leto	K 24—	celo leto	K 22—
pol leta	12—	pol leta	11—
četrt leta	6—	četrt leta	5-50
na mesec	2—	na mesec	1-90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflcove ulice št. 5, (I. nadstropje levo), telefon št. 34.

Izhaja vsak dan zvečer izvzemši nedelje in praznike.

Inserati veljajo: peterostopna peti vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira. Narodna tiskarna telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:		za Nemčijo:	
celo leto	K 25—	celo leto	K 28—
pol leta	13—	pol leta	13—
četrt leta	6-50	četrt leta	6-50
na mesec	2-30	na mesec	2-30

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znakma. Upravnistvo: Knaflcove ulice št. 5, (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Narodnostno stališče češke socialne demokracije.

»Rdečemu Praporu« ni prav, da smo ga vprašali, kdaj bo prišla tista doba, ko bo pisal tako, kakor je zadnjič pisal v »Pravu lidu« češki socialni demokratični poslanec Hudec kot odgovor na članek »Arb. Ztg.« o dunajskih protičeških nasilstvih — z drugim besedami: radi bi vedeli, kdaj bo slovenska socialno-demokratična stranka v praksi (teorija nam ni dosti mar) zavzela isto stališče kakor njena posestrima na Češkem.

Rdeči Prapor nam je na to vprašanje ostal dolžan odgovora. Da ponovimo še enkrat: »Arb. Ztg.« obsoja divjanje nemških nacionalcev iz tega vzroka, ker se s tem zadržuje asimilacija čeških manjšin. S tem se osrednji organ avstrijske socialne demokracije razlikuje od nemških nacionalcev samo glede taktike. »Mi dunajski Nemci hočemo pridobiti Čehe za nemštvo,« tako piše dobesedno organ avstrijske socialne demokracije.

Nazadnje je polemika med poslancem Hudecem in »Arb. Ztg.« sama na sebi za nas postranskega pomena. postranskega pomena je tudi, da je dr. Hudec oni članek v »Arb. Ztg.« do konca prečital ali ne. Nas zanjima predvsem narodnostno stališče češke soc. demokratične stranke v praksi in narodnostno stališče slovenske socialne demokracije. Ni še dolgo, kar se je zgodil slučaj, ki nas je tudi silil k slinčnemu razmišljanju. Bilo je to torkrat, ko je napadel posl. Daszynski posl. Kramáira. Tudi torkrat se je oglašil posl. Hudec in se je tako zavzel za posl. Kramáira, zavzel se je za idejo novoslovanstva in objavil, da to idejo češka socialna demokracija podpira. Kako je tiste čase pisal »Rdeči Prapor«, je vsakemu se v spominu! In že prej se je oglašil znameniti češki socialistični pisatelj F.V. Krejčí v socialistični češki reviji »Akademije« s člankom, v katerem toplo pozdravlja novoslovanstvo. Da je gotovo tudi prijateljem v »Rdečem Praporu« znana ona stavka na Češkem, kjer so delavci po večini soc. demokracije, stajali edino za to, da dosežejo za svojo dečo čeških šol, in znano jim bo tudi odločno narodno stališče čeških socialnih demokratov na Dunaju.

Pri nas zaman iščeš takih pomenov, mesto tega vidiš samo to žalostno dejstvo, da polnijo sulferajni-

ske šole v Šiški, na Jesenicah, v Hrastniku itd. itd. večinoma otroci slovenskih socialnih demokratov in da se slovenski socialno-demokratični tisk ob vsaki priliki zaganja v narodnostne priredbe in se posmehuje vsaki slovansko-narodni akciji. Med tem, ko nganjanje slovenska socialna demokracija v praksi pod napačnim krilom mednarodnosti v Trstu lahonstvo, na Stajerskem in Korškem pa nemškutarstvo, je češka njena posestrima že sprevidela, da leži v bistvu socializma, v bistvu boja za socialno in politično enakopravnost; in ker je ves narodnostni boj Slovanov v Avstriji pravzaprav le boj proti krivicam, se je morala češka socialna demokracija čisto konsekventno postaviti na nacionalno stališče. Mi dobro vemo, da v teoriji ni nobene razlike med češko in slovensko socialno-demokratično stranko, da je pa velikanska razlika v narodnostni praksi čeških in slovenskih socialnih demokratov, tega dejstva ne spravi s sveta nikdo. Kdaj bo slovenska socialno-demokratična stranka nastopila v narodnostnem oziru pot češke, ozir. kdaj bodo njeni voditelji zavzeli tudi v praksi malo drugačno stališče v narodnostnih vprašanjih, to naj nam pove »Rdeči Prapor«!

Slovenski zemljepis.

Slovenski narod je dandanes še v marsikakem oziru zelo reven in zaostal, priznajmo to brez vseh ovinkov. Res je pa tudi, da se na marsikakem polju krepko razvija in mu bo v dohodnem času mogoče enakovrednemu vstopiti v vrste kulturnih narodov ter z njimi skupno korakati v kulturnem napredku. Skrb naša pa bodi, da se razvijamo in napredujemo v vseh strokah, nikakor pa da bi v nekaterih za stoletja zaostajali. Med najbolj zaostale stroke spada slovenski zemljepis, o kojem se hočemo nekoliko natančneje bavovati.

Da je dozdaj na polju slovenskega zemljepisa tako malo storilo, je pravzaprav zelo čudno. Baš slovenski zemljepis je namreč poljana, kjer nje obdelovalcem ni treba orati ledine, kakor skoro povsod drugod. Slovenski narod kretil je namreč nešteto divnih krajev, gora in rek na svoji nekdanji mogočini posesti s prekrasnimi imeni, koja dandanes v tuji posesti sicer pokvarjena vendarle slovenskemu ušesu glasno kriče o svojem slovenskem pokolenju. Pasto-

rica na Velkem Kleku, Osojsko, Blatno jezero, Gradec s Sokolom, Pusti dol v Tirolah, razna slovenska imena v severovzhodni Italiji so še vedno priče nekdanje slovenske slave. Slovenskemu zemljepisu nudijo še dandanes imena gora, potokov, rek, sel itd. v omenjenemu nekdanj slovenskemu ozemlju toliko zanimivega, da je res čudno, da ga še ni rodila slovenska mati, ki bi nam bil vso to stvarino zbral in nam tako predložil slovenski zemljepis prav takšen, kakršen je bil za časa naših pradedev. Tak zemljepis bil bi za nas neprecenljive vrednosti, navduševal bi nas naravnost v našem narodnem delu, klical nas v boj in delo za zopetno pridobitev teh »po tujem meču« nam iztrganih krasnih krajev. Tak zemljepis bil bi nam v veliko zadoščenje ter bi nam dajal moralno zaslombo, kakršno imajo drugi narodi v svojih povestnicah, katere mi Slovenci nimamo. Drugih narodov je povestnica, naš je zemljepis, tedaj negujmo ga!

Obzaložanja vredno je in zelo občutljivo se opazuje, da naš narod proizvajajo večinoma le par vrst obraženstva. Večinoma samo duhovništvo, nato nekaj pravnikov, vse drugo tvori le majhen odstotek obraženstva. Seveda tiči za tem zopet revščina našega naroda! Naš revni kmet sili svojega sina v bogoslovje z namenom, da mu bo nekdanj materijelno pomagal, med tem ko se bo oče postavljajl s svojim »gospodom« po vasi. Pravniški študij je pa najcenejši in nudi še vedno primeroma dobre šanse v življenju. Vse druge strope so slabo ali celo prav nič zastopane. Zato pa ostanejo te stroke v nas zanemarjene in nepoznane in med te spada žal tudi slovenski zemljepis, slednji celo kot izmed najslabše negovanih.

Kako se v naši javnosti pozna to pomanjkanje raznovrstnega obraženstva, naj dokažemo na vzgledu! Dočim je med Čehi n. pr. tehniko na visokem razvitku, je slovenski inženir pri nas še vedno redka prikazen. Inženirska mesta v naših deželah so še vedno zasedena po Nemcih ali bratih Čehih — v prvi vrsti gotovo vsled pomanjkanja domačih sil. Zato nam pa pri narodnih podjetjih povsodi nedostaja večje roke slovenskega inženirja! Oglejmo si n. pr. naša planinska zavetišča. Z večine borna lesena stavba, tako da te je sram, ako si šel mimo tujega zavetišča, ki sicer ni novo, pač pa mnogo lepše in smiselnejše izdelano. Taki planinski koči se od daleč pozna, da

je ni zamislil kak inženir, marveč najbrže kak načrznik stavbenih delavcev, ki je odločil način zidanja, slog, velikost oken itd. Tako se pripeti, da napravi na planinca navadna planinska kočica — napravljena po starih vzorcih, mnogo boljši vtisk, nego planinsko zavetišče, kajti planšarska kočica ima okus in slog, česar planinsko zavetišče nima in najsi je vsako »okrašeno« s še revnejšimi kapelicami.

Slovensko planinsko društvo gotovo ne bo štelo te kritike v zlo. Saj društvo ni krivo, da nam manjka strokovnjakov. Sicer se pa zdi, da je v zadnjem času opazovati v tem oziru prevrat. Naj bo popolen! S. P. D. ima namreč po naravi zelo omejen delokrog, kajti visokih gora nam dandanes domovina le malo še nudi. Ako bi šlo tako naprej, kakor dozdaj, imeli bi na vsaki večji gori svojo kolibo, lepega trdnega in umetniškega zavetišča pa nikjer. Dandanes se planincu dozleva, da prekrasna gorska narava odločno protestuje proti raznim neukusnim zavetiščem.

Ker smo ravno že pri S. P. D., spregovorimo še eno o potnih napisih tega društva. Tudi tu je slovenski hribolazec užaljen v svojem ponosu. Nemci napravljajo namreč kaj ukusne in trdne, dobro pritrjene napisne tablice. Slovenci ki je dostikrat razdrapan ali celo nečitljiv. Reklo se bo, ni bilo denarja! Mi pa pravimo: pa raje manj in počasni, toda sigurno in lepo. Nobenega izgovora pa ne moremo dovoliti v jezikovnem oziru! Pri Bogu, ali je to logično, da napravljajo slovensko planinsko društvo dvojezične, namreč slovensko - nemške napisne? V nemškem jeziku potvarja celo naš Triglav v Triglav? Tega dandanes celo Nemci ne delajo s Triglavom. Tako početje je naravnost smešno. Komu so neki namenjene tablice slovenskega društva? Nemec napravlja v slovenskem ozemlju samonemške napisne, mi Slovenci pa slovensko - nemške. Oj ti ljuba ponižnost, slovenski hribolazci se te sramujejo. Naše mnenje je sledeče: Kdor ne spoštuje se sam, podlaga je tujčevi peti. Komur naši kraji ugajajo, prišel bo v nje, najsi so napisi do zadnjega samoslovenski, da snel bo klobuk pred nami, med tem ko se mora zdaj krepko norčevati iz naše melkobe. Proč z vsakim hlapčevstvom iz naših planin!

Nemci in Italijani dovoljujevali so si in si še dandanes dovoljujejo prekrševati naša zemljepisna imena ali si jih prikojiti po svoje. Mi pa se vprašujemo, jeli je to dovolje-

no? Brez dvoma, kajti to je bilo in ostane vprašanje moči! Pojdi in stori istotako, recimo našemu narodu, pa bode deležen enake pravice. Ako bodo Nemci kdaj v stanu zaslužiti si ves naš rod, ne bo se gotovo nikdo čudil, če lepega dne napravijo iz vseh naših sinjih goric svinjisk e! Da bi si pa pri našem življenju kaj takega še v naprej dovoljevali, treba in dalo se jim bo z lahkoto ustaviti. Začetek je storjen v beli Ljubljani. Na naših zemljevidih mora za vedno izginiti spaka: Laibach, Slovenci ne pripoznamo razun Ljubljane nikakega drugega nazivanja naše stolice. Pojdimo v tem oziru v šolo k Madjarom. Njih pošta ne pozna nemških prestav njih krajevisnih imen.

Z ustanovitvijo S. P. D. zgubili so po našem mnenju tujerodci vsako pravico delovati v naših gorah. Naše občine se očitno ne zavedajo dočela, kako daleč segajo njih samosvoje pravice. Občino amoremno primerjati s posestnikom. Čez slednjega posestvo drži n. pr. steza. Gospodar, dober človek, dovoljuje sosedom hoditi po stezi. Naenkrat zapazi, da mu ti delajo škodo, kot dober gospodar zapre jim pot. Nastane vrišč, toda on poreče: obrnite se na sodišče! In konec — gospodar se je ubranil škodljivcev — kdor mu je ljub, pustil ga hoditi po svojem svetu, drugim je pa za vedno zabilil mu škodovati. Tega gospodarja predstavljajo v velikem naše občine. Slovenske občine, bodite dobre gospodarice, slovenski narod vam bo hvaležen! Pred kratkem so si dovolili Nemci prekrstiti naše Golice v »Kahlkogel«. Nabili so celo tako tablo v slovenskih Jesenicah. Slovenska občina, ki hrani v sebi slovensko Golico — prepovej tem držim tujcem vsako delovanje v tvoji občini. Videla bodeš, kako imajo pokorni biti. Zaenkrat bilo bi sploh najboljše: Slovenske občine naj prepovedo vsakemu društvu na svojem ozemlju vsak inachen napis — nego samoslovenski. Nisem sicer pravnik, toda menim, da če je Ljubljana dosegla svoje pravo za samoslovenske napisne, izvojevati se bodo dali tudi povsodi, kjer so Slovenci v večini. Planinske občine slovenske! Spoštujte same sebe in svoj rod, spoštovali bomo i slovenski hribolazci vas.

Predočimo si slučaj, da bi se slovenskim planincem zahotelo delovati v kaki nemški planinski občini n. pr. na Velkem Kleku. Prepričani smo vsi, da bi ondodna občina nikdar nam ne doxolila niti besedice sloven-

LISTEK.

Zadnji rodovine Benalja.

Povest. (Dalje.)

Renata je odločno odkimala z glavo in ponosno pogledala staremu Kržinarju v oči.

»Ni se vam treba zahvaljevati! Kar ste vi danes izrekli kot svojo željo, to je bil od nekdanj moj namen tako glede Vašega sina kakor glede vsakega, ki bi se mi bil hotel približati. Poštena žena sem in ostati hočem poštena žena.«

»Ne dvomim o tem, milostiva, a hvaležen sem vam vendar. Dovolite, da vam poljubim roko.«

Renata je strahoma skočila s stola in se odmaknila.

»Ne dotaknite se me — vaša roka se mi zdi krvava.«

Zopet je stari Kržinar prišel iz ravnovesja. Ponosno se je vzravnal in z glasom, ki se mu je tresel razburjenja, je zaklical:

»Vi pač smatrate netjaka svoje-ga soproga barona Lenarda Benalja za poštenega človeka, čigar kri je morda tekla po nedolžnem. Jaz pa vam povem, da se tega sorodnika

lahko sramujete. Ni mi mar, iz katerega vzroka sta se z Mihaelom dvobojevala, povem pa na polna usta, da je baron Lenard Benalja v tem dvo-boju dvakrat poskusil mojega sina zavratno umoriti. Ali razumete: zavratno umoriti!«

Renata je vsa prebledela; plaho je pristopila bližje.

»Kaj — pravite! — To — vendar — ne — to ni mogoče!«

»Na mojo čast, milostiva — dvakrat ga je poskusil zavratno umoriti. Enkrat ga je napadel, ko je bil dvo-boj prekinjen in je moj sin držal orožje obrnjeno k tlom; drugič se je Lenard sklonil k tlom in je na ta način od zdolaj gor hotel Mihaela zabo-sti v srce. To je prepovedano po vseh predpisih dvoboja, to se po vsem svetu imenuje umor in kdor kaj takega stori je morilec. Ko je moj sin Lenard premagal, je imel moj sin po predpisih dvoboja pravico da ga usmrti, a Mihael tega ni storil.«

»In — ali je Mihael težko ranjen?« Boječe je vprašala Renata in povsila oči, kakor da je s tem vprašanjem izdala svojo srčno skrivnost.

»Mihaelova rana ni težka. Čez dober teden bo zdrav. Ali vsak Lenardovih poskusov zavratnega umora je bil tak, da je res prvi čudež, da Mihael že ne leži v grobu. In vidite, milostiva baronica, ko bi bil Mi-

hael v tem dvoboju padel, umrl bi bil zaradi Vas. Nikar se ne razburjajte. Saj vem, da ste vi na vsem tem nedolžni in da nič ne morete za to, da Vas Mihael ljubi. Ali uvideti morate, da sem po pravici v skrbeh za svojega sina, ker je vsak čas v stanu staviti svoje življenje v nevarnost — zaradi Vas.«

»Ali — tega vendar ne more nihče reči, da se je vršil ta nesrečni dvo-boj zaradi mene,« se je branila Renata. »Ne spominjam se niti najmanjše stvarice vsled katere bi bilo moglo priti do dvoboja zaradi mene.«

»Saj gotovega tudi jaz ničesar ne vem . . . to pa vem, da Vas moj sin blazno ljubi in da bi se zaradi nobene druge žene ne dvobojeval . . . Toda, obljubili ste mi, kar sem Vas prosil in to me pomirja vsaj za prihodnost. Zato vam bom vedno hvaležen, vedno, milostiva baronica.«

Stari gospod je vstal in se je pripravil za odhod.

»Milostiva — ali mi tudi zdaj ne daste roke?«

Renata je pristopila bližje in dala Kržinarju roko.

»Zdravstvujte,« je rekla tiho in rosa ji je stopila na oči.

Stari gospod se je priklonil in poljubil drobno roko baronice Renate.

»Ne čudim se nič, ne čudim se

nič,« je dejal mrmraje kakor bi govoril sam s seboj in naglo zapustil sobo.

Ko je stari Kržinar prišel k Renati, ni vedel, kaj da ji naj reče in niti na jasnem si ni bil, kaj da hoče. A sedaj je bil pač zadovoljen, da je po svoji sodbi tako dobro uredil vso stvar, a tudi žalosten, ker je zdaj prvič prišel do spoznanja, kako srečen bi bil njegov sin, če bi bila Renata njegova žena.

Ugibal je dolgo, ali naj Mihaelu kaj pove o svojem obisku pri baronici Renati ali naj o njem molči. Rekel si je, da se bo Mihael razljutil, če izve, kar je vse povedal baronici Renati in kaj je od nje zahteval in ker se je bal, da bi Mihaelu vsako razburjenje znalo škodovati, se je naposled le odločil, da mu za sedaj zamolči svoj obisk pri baronici Renati.

»Torej, sin moj,« je rekel stari Kržinar, ko je sedel pri postelji svojega sina »vsa Ljubljana govori samo o tvojem dvoboju.«

»To sem si mislil! Ni mala reč taka dva dvoboja za malo Ljubljano. Kaj je s kapetanom Mrmoljo.«

»Pod ključ so ga spravili. Obiskal sem polkovnika in ta mi je obljubil, da ga hitro reši z zapora.«

»S kom ste še govorili?«

»Gospa Terezija je prišla vprašat za tvoje zdravje. Grozno je huda,

ne da si ranil Lenarda in da je Mrmolja spravil Ogulina skoro na drugi svet, marveč da si na večeru pri Benalji pozabil plesati z njo. Kako si mogel pozabiti na ta ples?«

»Tega sam ne vem,« je odgovoril Mihael, ki mu ni bilo prav nič všeč, da je oče izvedel ta dogodek.

»Čim ozdraviš, moraš Terezijo obiskati in jo prositi odpusčenja.«

»Prav rad — to se ob sebi razume.«

»Storiti moraš to toliko bolj, ker je Terezija mnenja, da je ona vzrok tvojemu dvoboju z Lenardom.«

»Kako to?« Mihael je resnično strmel, ko je slišal, kaj si domišlja gospa Terezija.

»Ona misli, da sta se z Lenardom sprla, ker ti nisi ž njo plesal.«

»Ljubi oče — to je že preveč neumno. Zaradi gospe Terezije se ne bom jaz nikdar in z nikomur dvo-bojeval.«

»Ne!« Prav zategnjeno je izrekel stari Kržinar to besedo. »Nikdar! Z nikomur!«

»Nikdar in z nikomur, ljubi oče — tudi če bi se odločil, da se ž njo poročim.«

»Kar je moja iskrena želja,« je naglo pripomnil Kržinar. »Vidiš — zdaj, ko je dvo-boj končan, ti tudi lahko povem, česar prej nisem hotel. Zdi sa mi, da si se dvo-bojeval z

skega napisa, če noč bi ga strgali ter naše koče napravili zemlji enake. Oj ti ljuba slovenska pohlevnost! Pri nas je še danes — po tolikih britkih skušnjah — vse to mogoče. Pojdimo in storimo kakor sosedje.

Zdaj pa besedo slovenskim zemljepiscem. Ali jih je sploh kaj in kje tičijo, kaj delajo? Slovenska Matica nam obljubljuje slovenski zemljevid. Res radovedni smo, kako bo ž njim. Pred menoj leži »napravljen po vsečakih S. P. D.« zemljevid Gorenjske z novo bohinjsko in tržiško železnico. Po napisu sodeč bi človek smatral ugledati slovenski zemljevid, res pa je dvojezičen: slovensko-nemški. Komu je neki namenjen? Ali mar Slovence? Čemu potem tudi nemško besedilo. Ali mar Nemcem? Ti imajo obilico boljših nemških zemljevidov na razpolago. Mogoče pa Čehom? Izključeno, kajti Čeh je boljši Slovan od nas, on ljubi in rabi rajši naše besedilo, nego nemško. Tak zemljevid je tedaj velika nesmisel, ki se osmejujemo pred drugimi narodi. Ali ste že čuli o nemških, madžarskih ali italijanskih zemljepiscih, da izdajajo dvojezične zemljevide? Ni pa taka dvojezičnost z naše strani samo udarec v obraz našemu narodnemu ponosu, nego ž njó se zajedno z naše strani priznava upravičenost tujih nazivov in spak. Vsak Slovenec dandanes ogorčeno protestuje, ako bi našel na slovenskem zemljevidu: Golica — Kahlkogel in vendar je razloček le ta, da so Golice šele pred kratkim, drugo zemljepisno nazivanje n. pr. Bohinj — Wochein, Radovina — Rotwein (kako smešno!) pa pred več desetletji potvarili. Proces je vendar isti! Slovenci nikdar ne smemo in ne bomo pripoznali teh nemških spak, naša deviza je: proč ž njimi. Za nas obstoje izključno le Bohinj, Golica, Stol, Kopa itd. Zapomnite si to, slovenski zemljepisci!

Kako površno je bil omenjeni zemljevid izdelan, že sledi iz tega, da se nahajajo na njem celo samonemška nazivanja. Pri železničnih postajah je namreč sledeča kratica: E. St. (Eisenbahn - Station) ali n. pr. Hrušica — Birnbäum (H. St.) Haltestelle. Kaj si je pri tem mislil dotični vsečak, mi je nejasno. Saj se vendar le slovenski hribolazci vozimo po železnici in je i za nas važno, kje je železnična postaja. Obmejna Koroska je le površno označena, dasi je za nas zlasti slovenski Korotan važen, kakor punčica v očesu. Zvečine pa najdemo tam samonemške zemljepisne oznake, prav kakor bi bil ta del slovenske zemlje že i v naših očeh pomemben. Glej: Koschutnek, Scheida, Gerlontz, Matschachergupf, Störnig, Konanz itd. Vse to na slovenskem, od vsečakov S. P. D. izdelanem zemljevidu. Na zdar!

Kakor čujemo, namerava »Slovenska Matica« izdati »zemljevid slovenskih dežel«. Upajmo, da bo ta res slovenski, ne, kakor je zgoraj opisani. Bojimo se pa, kako da bo izdelan v jezikovnem oziru. »Slovenska Matica« povprašuje namreč po časopisih, kako se pravi temu ali onemu kraju na slovenskih jezikih. Zdi se nam neverjetno, da bi to privedlo do cilja. Ali bi ne bilo bolj umestno, da bi se poslalo na mejo jezikovno - izobraženih ljudi (slavistov imamo vendar dobrih) in bi nam ti na lici mesta proučili nekdanja, morda že precej pozabljena, vendar res pristno slovenska zemljepisna nazivanja. Zadržujemo tudi za mejne nemške kraje nekdanja pristna nazivanja. Na tak zemljevid bomo potem res lahko po-

Lenardom zaradi kake žene. Če ta žena ni gospa Terezija, mora biti kaka druga. In to mi ni všeč. Obljubil si mi, da si glede gospe Terezije premisliš...»

»Saj razmišljam pogostoma o tej stvari, se je hitro oglašil Mihael. »a dogovorjeni rok še ni pretekel.«

»Da — a zdi se mi, da si vendar nekako vezan, da se v tem času ne zanimaš za nobeno drugo, kaj se da bi se dvoježeval.«

»Nisem se dvoježeval zaradi kake ženske. Nihče na svetu ne ve, kaj je bil vzrok dvojobju. Lenard bo molčal, ker bi bilo zanj samotno, če bi govoril in mene ne pripravi nobena sila na svetu do tega, da bi povedal vzrok dvojobju.«

»Potem ni nobenega dvoma, da si se bojeval zaradi kake ženske«, je vzkliknil stari Kržinar. »Prav to ni bilo. Poslušaj moj očetovski svet, Mihael. Vzemi Terezijo. Srečen in zadovoljen boš in jaz bom imel svoje veselje, ker mi bo tvoja sreča lepša- la večer mojega življenja. Mihael, odloči se!«

»Dokler ne poteče dogovorjeni rok, ne morem ničesar reči. Še je nekaj tednov časa. Točno ob minuti, ko poteče rok, Vam povem, kako se zgodi.«

Stari Kržinar ni bil kar nič zadovoljen s tem odgovorom, toda vedel je, da pri Mihaelu ničesar ne opravi, če bi ga začel siliti in nagovarjati in zato je umolknil.

(Dalje prihodnjé.)

nosni — tak bode pa tudi za narod trajne in velike vrednosti.

Slovenski hribolazec.

Parlamentarni položaj.

Cesar in akcija za sporazum.

Dunaj, 21. avgusta. »Die Zeit« piše, da bo v slučaju, da akcija za doseg sporazuma ne bo imela uspeha, cesar sam aktivno posegel v celo stvar. Cesar bo po zadržilu informiranih krogov pozdravil vsako rešitev, ki bi preprečila rabo § 14.

Rekonstrukcija kabineta.

Lvov, 21. avgusta. »Gazeta narodowa« piše z Dunaja, da je vkljub vsem nasprotim zadržilom rekonstrukcija kabineta neizogibna. Govorilo se bo pa o tem šele, ko se sestane zopet državni zbor. Preosnovati se pa more kabinet le na podlagi stvarnih pogajanj v parlamentu; kupčija s portfelji kot s ceno za opustitve obstrukcije je nedopustna. List poroča dalje, da bo posl. Glabinski svoja pogajanja s strankami zopet začel 31. t. m.

Češko - nemški sporazum.

Dunaj, 21. avgusta. Med predlogi vlade glede na češko-nemški sporazum je tudi ustanovitev permanentne mešane komisije, sestojee iz delegatov vlade, dež. zbora in narodnih korporacij, ki bi razsojela v vseh narodnostnih prepirih.

Kreta.

London, 21. avgusta. Ministrski svet je v veri na lojalnost Grške vzelo na znanje grško spomenico brez nadaljnjih pomislekov.

Solun, 21. avgusta. Turške oblasti so državnim uslužbencem prepovedale udeležbo na bojkotu grškega blaga. Od trgovskih družb, ki so od vlade odvisne, zahteva vlada, da sprejmejo nazaj odpuščene grške delavce.

Spanija.

Pariz, 21. avgusta. »Temps« poroča iz Barcelone, da so zaprli ravnatelj »Moderne šole« Ferrerja. Notranji minister je izjavil, da bo postopal z največjo strogostjo proti anarhizmu, naj se že v tej ali tej obliki.

Berolin, 21. avgusta. »Magdeburger Zeitung« poroča iz Madrida, da se pripravlja dalekosežna sprememba v španskem vladnem sistemu. Kralj hoče poklicati h krnilu liberalen kabinet, ki bi realiziral kraljeve namene.

Maroko.

London, 21. avgusta. »Daily Telegraph« javlja iz Melile, da se je položaj Špancem poslabšal. Tudi ona plemena, ki so doslej bila Špancem prijazna, prestopajo na sovražno stran.

Generalna stavka na Švedskem.

Stokholm, 21. avg. Vprašanje sporazuma med delodajalci in delavci je zelo pereče, vendar se izreka velik del meščanskih listov proti temu, da bi posegla vlada sama vmes.

„Veleizdajniški“ proces v Zagrebu.

Po večdnevem odmoru se je v soboto veleizdajniški proces zopet nadaljeval. Začetkoma razprave je predsednik Tarabochia naznanil, da bo se odslej vsak dan razpravljalo od 8. do 12. dopoldne in od 4. do 6. popoldne. Zagovornik dr. Hinković je polemiziral z državnim pravnikom ter mu dokazoval, da je njegovo stališče, da se naj odbije vsi predlogi zagovornikov, nepravilno in krivično. Drž. pravnik Accurti stvarno ni mogel pobijati dr. Hinkovičevih trditvev, zato si je skušal pomagati s tem, da je smešil in ironiziral zagovornike, zlasti pa dr. Hinkoviča. Na to je predsednik odredil kratek odmor. Po odmoru je predsednik podal to-le značilno izjavo: Opozarjam vse zagovornike, da morajo v bodoče brezpogojno biti prisotni pri razpravi, ki se že približuje svojemu koncu. (Po teh predsednikovih besedah soditi, bo torej senat odklonil vse predloge, da se zasljišjo tudi razbremenilne priče. Opomba uredništva.)

Na to se je drž. pravnik dotaknil brzojavke Nastičevega svedoka Ljube Gjorgjeviča, ki je zagovorniku dr. Popoviću javil iz Sarajeva, da je pred zagrebškim sodiščem pod Nastičevim pritiskom krivo pričal. Drž. pravnik je rekel, da se je obrnil v Sarajevo na oblasti, ki so v stvari zasllišale Gjorgjeviča in napravile ž njim zapisnik. V tem zapisniku izjavljuje Gjorgjevič, da je pred sodiščem govoril resnico. Res je sicer, da je poslal dr. Popoviću gori navedeno brzojavko, a storil je to pod pritiskom Dušana Gjorkića, dr. Dimovića in Sime Jovanovića. Državni pravnik je končno pripomnil: Tu je odveč

vsak komentar, pripominjam samo to-le: »Zaklela se zemlja raj, da se sve tajne sazaju.«

Zagovornik: Tako je, tako je! Dr. Budisavljevič: Vse bo prišlo na dan. Drž. pravnik: Krasni svedoki so se zbrali v Sarajevu. Dr. Hinković: To so vse vaše priče! — Pri popoldanski razpravi, ki je trajala do 8. zvečer, sta govorila zagovornika dr. Hinković in dr. Budisavljevič, ki sta vsestransko utemeljevala svoje predloge, da se zasljišjo razne razbremenilne priče. Drž. pravnik se je v dolgem govoru protivil tem predlogom, češ, da razbremenilne priče itak ne bodo mogle izpovedati ničesar bistvenega.

Oproščen »veleizdajnik«.

Ko se je »veleizdajniški« proces v Zagrebu pričel, je prišel k razpravi kot zagovornik obtoženih Srbov tudi dr. Žarko Miladinović, odvetnik v Rumi. Takoj začetkoma obravnave je takrat predsednik Tarabochia izjavil, da izključuje dr. Miladinovića od zagovorništvá, češ, da je tudi proti njemu v teku preiskava radi »veleizdajec«. In res je bil dr. Miladinović dne 25. marca t. l. aretiran ter izročen kot rezervni častnik vojnomu sodišču, ki je uvedlo proti njemu preiskavo radi hudo delstva »veleizdajec«.

Glavna priča proti dr. Žarku Miladinoviću je bil neki Cvetko Dabić, ki je izpovedal, da je dr. Miladinović »dobivljak« orožje za vstajo v Bosni ter nabiral prostovoljce za srbsko vojsko proti Avtriji. Vojno sodišče je zasljšalo okrog 80 prič.

V četrtke je bila pred c. in kr. vojnim sodiščem v Petrovaradinu glavna razprava proti dr. Žarku Miladinoviću. Vojno sodišče je po končanem dokazilnem postopanju dr. Miladinovića oprostilo vsake krivde ter odredilo, naj se nemudoma izpusti iz zaporá. — Tako se je končal »veleizdajniški« proces pred vojnim sodiščem, a kako se bo pred zagrebškim civilnim sodiščem, to bo pokazala bodočnost.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 23. avgusta. 1910

+ Shod kmečkih zaupnikov narodno - napredne stranke se je vršil večeraj dopoldne v »Mestnem domu« ob jako številni udeležbi. Prišlo je nad 80% vabiljenih. Shod je otvoril dr. Zerjav, nakar se je vršila obširna zaupna debata o organizacijskih vprašanjih, dalje o kmečkem listu in o volitvah v razne korporacije. Taki shodi bi se morali vršiti večkrat in če le mogoče, v raznih delih naše dežele.

+ Klerikali in stavba obrt. šole. Že nekaj dni stikajo klerikalni finančniki in spekulante glave, sušljajo skrivoma in si zadovoljno manje roke, češ, »dobro smo jo upeljali stavbo obrtne šole bo dobil Scagnetti. Ne vemo, kaj in kako so klerikali tako »dobro upeljali« ali naravnó je, da smo dobili v tem govorjenju povod, zanimati se za Scagnettija in njegove prijatelje ali kompanjone, in priznati je treba, da smo izvedli prav zanimive stvari. V Ljubljani je ime Scagnetti popolnoma neznanó. Valentino Scagnetti je neke vrste stavbenik, ki je prišel na površje potem, ko je znani klerikalec Trummler prišel v konkurz. Klerikali hočejo imeti svojega stavbenika. Najprej so dobili nekega Nemca iz Linca. Klerikali so bili tako veseli, da ne bo treba dati Slovencev domačinu zaslúžka, da so se od linškega Nemca pustili skubiti, kolikor se je dalo. Ko je ta dogospodaril in jo odkuril, so klerikali privlekli družega Nemca Trummlerja. Ta je sicer pri skušnjah za stavbenika tako slabo odgovarjal, da se je komisija na glas smejala, a vlada ga je vendar potrdila, ker je škof preprosil baronico Heino, da se je zanj zavzela. Zopet so bili klerikali veseli, da bodo dali zaslúžke tujemu Nemcu in ne slovenskemu domačinu in so se dali Trummlerju v roke. Ko je Trummler napravil bankerot, so iskali zanj naslednika in končno iztaknili gospoda Valentina Scagnettija, ki je v stavbeniških krogih zafrkljivo imenovan škofov paumajster. Zadnje dni raznašajo klerikali, da je ta »zaveden« Slovenec. Ma si! Zaveden, kar se da. Kako naj ne bo, ko je pač nekje na Štajerskem rojen, a menda še danes pristojen v neko občino pri Vidmu (Udine) na Italijanskem in torej menda še vedno italijanski državljan. Od leta 1905 ima signore Scagnetti svoje stalno bivališče v Krškem. Zidal je cerkev v Cerkljah, pri Sv. Križu in nekje pri Celju, kapelanj v Rajhenburgu in še tod in tam kaj malega. Govori se tudi, da je zašušal »Narodni dom« v Brezicah. Kako veliko zaupanja višja signor Scagnetti v Krškem samem kot stavbenik, priča dejstvo, da mu krška občina ni hotela zaupati stavbe uradniške hiše. In mož, ki mu v Krškem,

kjer ga vendar poznajo, še zidanja hišice za uradnike niso zaupali, naj bo vreden v Ljubljani takega zaupanja, da bi se mu izročila stavba tako velikega in dragega poslojpa kakor bo obrtna šola? No, zmožnosti za stavbenika signor Scagnetti pač nima. Vobče se sodi, da slabo dela in sicer tako slabo, da se mu je celo že neki strop podrli! Pa kako naj pričakujemo od njega zmožnosti, ko je čisto priprost polir, ki je »napravil« skušnjo kot stavbenik le po milosti, ker je zanj prosil škof, kakor svoj čas za Trummlerja. Financijelno je signor Scagnetti slabo podkovan. V Krškem ima pač dve hiši, ki sta vredni kakih 50.000 kron, toda na ti dve hiši je intabulirana »Ljudska posojilnica« za 60.000 kron. Kdor je v kreppljih »Ljudske posojilnice«, seveda mora tako peslati, kakor klerikaleci godejo. In signor Scagnetti pleše klerikalno kar se da. V Krškem je znan kot prononciran klerikalec. Ker kot stavbenik ne zasluži dosti, ima v v Krškem še gostilno v najem. V to krémo pa zahajajo samo duhovniki in v tej krémi seveda nimajo drugega lista kot »Slovenec«. Signor Scagnetti je kot krémar prepirljiv človek, tako da ž njim nihče ne more izhajati in da v Krškem ž njim ne občujejo niti meščani, niti uradniki. Za stavbo obrtne šole seveda ne konkurira signor Scagnetti na svojo roko marveč le kot »Strohmann« — »Ljudske posojilnice«. Da bi sam konkuriral, zato nima ne sredstev ne poguma. Posodil je svoje ime in bo vdežen pri čistem dobičku. — Ostali dobiček pa bi rada spravila klerikalna »Ljudska posojilnica«. To je »des Pudels Kerne«, in zato se klerikalni matadorji, finančniki in spekulante tako zanimajo za stavbo obrtne šole. Iz česa sklepajo, da dobi Scagnetti stavbo obrtne šole, to nam sedaj sicer še ni znano, a to se morda izve v današnji seji občinskega sveta. Seveda smo popolnoma prepričani, da bodo klerikali že nočoj spoznali, da svoje stvari le niso tako »dobro upeljali« kakor se hvalijo in da so pili na medvedovo kožo.

+ Škodljivi ljubljanske mestne občine so v soboto poskusili polepsati svoje nečuvno postopanje glede zadržave starega vojaškega oskrbovališča. To postopanje je postavolomno in tudi umazano, ker je zaradi privatnih koristi klerikalcev oškodovana cela občina. Nevolja, ki je nastala zaradi tega postopanja dež. odbora, v vseh ljubljanskih krogih, zlasti še v krogih obrtnikov, ki so prišli ob velikanski zaslúžek, je začela klerikalec hudo skrbeti in zato bi radi svoje postopanje postavili v milejšo luč. To je namen sobotnim »razlaganjem« klerikalnega dnevnika. Kar je napisal »Slovenec«, so same čenče in nič drugega. »Slovenec« se je postavil na stališče, da je sploh vsaka občinska nepremičnina glavinsko premoženje. To je jedro njegove klobasarje. Mi smo že dokazali, da to ni resnično. Da je namreč stališče pravo in da je bistvena razlika med nepremičninami, ki so glavinsko premoženje, in med takimi, ki jih je občina kupila samo da jih naprej proda, samo v svrhu kake transakcije, to ravno priča od nas citirani slučaj z Delkotovim svetom. Tedaj so deželna vlada, finančna prokuratura, ministstvo, deželni odbor in deželno sodišče priznali izrečno, da ni vsaka nepremičnina glavinsko premoženje in da sme občina v svrhu kake transakcije kupljeno nepremičnino prodati kakor hoče, ne da bi za to bilo treba deželnega zakona. Spričo temu precedenčnemu slučaju postane vse govoričenje klerikalcev nič in ostane ledejstvo, da so iznizkotnih in umazanih nagibov zlorabili svojo moč v deželnem odboru. Še smešneje je čevkanje, da bo imela občina izgubo, ker se je pritožila na upravno sodišče. Po krivdi brezvestnega deželnega odbora ima občina že ogromno škodo, a če hoče priti do svoje pravice, ne more storiti drugega, kakor poklicati na pomoč upravno sodišče. Če hočejo klerikaleci v prihodnjem zasedanju dež. zbora popraviti, kar so zdaj storili, bo to seveda prav, ampak zanašati se na to, je pri klerikalcih čisto nemogoče. Sicer pa se ne da dosti popraviti. Davčne oprostite namreč bodo deželna samo še tista poslojpa, ki bodo dozidana do 30. aprila 1910 — v tem roku pa nihče ne bo več mogel dozidati kakega večjega poslojpa, tudi če bi deželni zbor v septembru dovolil razprodajo sveta vojaškega oskrbovališča, kajti predno bi bil dotični zakon sankcioniran, bi preteklo gotovo več mesecev. Škoda, ki so jo klerikaleci v svoji hudobiji storili mestni občini, je trajna.

+ Popravek. Svoje poročilo o zadnji seji občinskega sveta popravljamo na željo dr. Tavčarja: Ni res, da je dr. Tavčar trdil, da odločuje v deželnem odboru politična strast. Pač pa je trdil, da v zadevi prodaje sveta ob Dunajski cesti ne kaže čakati deželnega zbora, ker se gre za zadevo principiijelne važnosti in ker se je bati, da bodo v deželnem zboru pri tacih zadevah bolj odločevala po-

litična strast, nego pravniška argumentacija.

+ »Slovenec« za dr. Šusteršiča. V soboto se je »Slovenec« vehementno zavzel za dr. Šusteršiča in pripoveduje na dolgo in na široko, kako je stranka ž njim zadovoljna, kako ga vse ljubi in spoštuje in kako trapasta je želja tistih klerikalcev, ki so v »Grazer Volksblattu« nastopili proti njemu in hočejo, da naj odstopi. Po svoji navadi udriha »Slovenec« po liberalcih, kakor da hočejo ti dr. Šusteršiča vreči. Ljube duše klerikalne — nikar se ne smešite. Danes reče pač vsak slovenski naprednjak: Bog vam ohrani dr. Šusteršiča še dolgo kot načelnika. Dandanes sovražijo namreč dr. Šusteršiča ravno tisti faktorji v državi kiso klerikalce dvignili iz njihove brezpomembnosti in jim pomagali do moči. Danes je dr. Šusteršič v največji nemilosti pri cesarju in pri tistih dvornih in vladnih krogih, ki sicer protežirajo klerikalce kjer jih morejo; sovražijo ga vsi vladni krogi, tako da ga je vlada v posebni izjavi na laž postavila, sovražijo ga nemški klerikalci, ki so mu sicer sli vedno na roko in sovražijo ga sploh vsi merodajni in odločilni faktorji. In v takih razmerah naj bi naprednjaki želeli, da dr. Šusteršič odstopi? Saj niso na glavo padli. Dlje kot ostane dr. Šusteršič načelnik klerikalcev, bolje bo za naprednjake.

+ »Rdeči Prapor« se jezi nad nami, ker smo si dovolili kritizirati članke g. dr. Dermote v »Slov. Prehledu«. Mi se temu prav nič ne čudimo: doslej je g. dr. Dermota nemoteno spravljal potom »Slov. Prehleda« v svet svoja mnenja o Slovenceh, zdaj pa pride naenkrat »Slovenski Narod«, pa mu očita enosranost in pomanjkanje objektivnosti. To očitanje smo sicer čuli že tudi v čeških krogih v Pragi. Svoj članek vzdržujemo v polni meri od začetka do konca, saj tudi »Rdeči Prapor« ni v njem ovrgel niti ene trditve, še tega ni dokazal, da »češčine ne znamo«. Sicer pa se, kolikor smo že zadnjič rekli, z g. dr. Dermoto ne bomo prav nič preekali, poskrbeli pa bomo, da bodo o Slovenceh v »Slov. Prehledu« prišla poročila tudi iz kakega drugega ovira. Mislimo, da nam bo vsaj to dovolil »Rdeči Prapor«.

+ II. zaupni sestanek slovenskih svobodomislecev se vrši v nedeljo, 5. septembra v Narodnem domu v Ljubljani. Začetek in otvoritev shoda je točno ob 9. uri dopoldne. Popoldne ob 3. bo nadaljevanje referatov in debata. Zaupnega sestanka se morejo udeležiti vsi oni naši somišljeniki, ki imajo že legitimacije od lanskega leta, drugi pa si jih morajo pravčasno preskrbeti, ker je vstop dovoljen le na vstopnico. Kdor si želi legitimacije, naj se obrne na uredništvo »S. M.« in pošlje znesek 1'20 K, za kar dobi na sestanku zgotovljeno izkaznico oziroma vstopnico. Vsi dopisi naj se naslavljajo na uredništvo »Svobodne Misli«, Praga - Vinogradi, le zadnje dni naj se naslavljajo na »Svobodna Misla«, Ljubljana, poštno ležeče. — Krajevne skupine »S. M.« in druge napredne korporacije naj izvolijo poslati kolikor mogoče številno delegate na drugi sestanek »Svob. Misli«. — Z ozirom na današnjo situacijo in klerikalno despotstvo pač menda ne bo treba opozarjati naprednomislečih Slovencev, kaj je njihova dolžnost in da kolikor mogoče podpirajo kulturno stremljenje »Svobodne Misli« pri naši »Slov. sekcija« »Svob. Misli«.

+ Čuki na ulici. Včeraj ob treh v najlepšem dežju so koracali Čuki skozi mesto na Vič, vseh skupaj jih je bilo v kroju — 31. Trije so jezdihi, ostali so korakali. Eden jezdec je bil že poldrugo uro prej v nevarnosti. Ob pol 2. namreč je naenkrat z obupaním Čukom v sedlu priteknel na Dunajsko cesto neki konjiček in hotel po sili v — kinematografsko gledališče. Menda je konjiček celo v svoji konjski pameti spoznal, da njegov Čuk ni za drugam, kot v kinematografski teater. Kako sta konjiček in njegov Čuk potem našla nazaj v mesto, nam ni znano. Napravilasta vsekako velik ovinek, kajti konjiček ni mogel svojega jezdecá spraviti v kinematografsko gledališče, jo je udaril naprej proti pokopališču. Otroci so vpili za obupaním Čukom: »Ali te na britof nese!« — Spreved po mestu — trije jezdihi, 28 Čukov v kroju, dva hlapca z banderjema in nekaj smrkoljov — je bil tako impozanten, da je zbujal občno prav presrčno veselost, ker jezdihi niso znali jahati, drugi čuki niso znali korakati, hlapca pa sta prestano lovila svoji banderi, ki sta jima hoteli iz rok pasti.

+ Slovensko pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« je svojo za dne 5. septembra t. l. nameravano veselico radi veselice »Sokola« na Viču preložilo na dan 8. oziroma v slučaju slabega vremena na dan 12. septembra t. l. Bratska društva prosimo, da blagovole ta dan upoštevati. Veselice se bode vršila na vrtu gostilne pri Plankarju na Dolenjski cesti.

— **Pogreb prelata Rozmana** se je vršil večeraj ob velikanski udeležbi občinstva iz vseh slojev ljubljanskega prebivalstva, zlasti seveda pokornikovih župljanov. Ta ogromna udeležba je pač najboljši dokaz, kako resnično spoštovan je bil pokojni prelat, dasi »Slovenec« se njegovega parte - lista ni hotel priobčiti!

— **Izvanredni občini zbor mesarske zadruga v Ljubljani.** Dne 22. t. m. se je vršil v gostilni gosp. Josipa Kozaka na Poljanski cesti izvanredni občini zbor ljubljanske mesarske zadruga. Udeležili so se ga ljubljanski mesarji v jako obilnem številu. Občini zbor je vodil gosp. načelnik Josip Kozak, oblast pa je zastopal gosp. magistratni komisar Semen. V razpravah, katerih so se udeleževali jako živahno skoro vsi navzoči, se je posvetovalo o jako važnih, mesarsko obrt tičečih se zadevah.

— **Pravila društva »Pevska župa za Ljubljano in okolico na Kranjskem«** s sedežem v Ljubljani je delovala vlada potrdila. Pripravljali odbor skliče v kratkem ustanovni zbor za ustanovitev nove organizacije na kulturnem polju slovenskem.

Čast ljubljanski okolici! Pred dobrim letom je še bila ljubljanska okolica na slabem glasu, da ljudstvo nima smisla za narodne ideale in potrebe. Temu pa ni tako. Ljudstvo je dovetno, le nikogar ni bilo, ki bi ga bil navdušil za naše narodne svetinje. Ko je začela družba sv. Cirila iz Metoda organizirati ljubljansko okolico za narodno obrambno delo, našel je povsod na dovzetna, dobra srca. Ponekod je narodna požrtvovalnost naravnost ganljiva. Kmalu bo ljubljanska okolica za vzor in zgled ljubljani sami. Zakaj v odstotkih so naši okolici gotovo že danes mnogobrojnejše zastopani v članstvu naše obrambne družbe, kakor pa Ljubljanci. Ni še preteklo leto, ko so se ustanovile v ljubljanski okolici te le Ciril Metodove podružnice: 1. Vič-Glince-Rožna dolina, 2. ženska v Šiški, 3. posavska s sedežem na Ježici, 4. Škofljica-Laverca Ig in Rudnik, 5. Grosuplje. Pred dobrim tednom se je ustanovila podružnica za občino Moste (6.), a zadnjo soboto se je položil temelj 7. podružnici za občino Dobrunje. Na tozadevnem zaupnem sestanku pri g. Anžiču je razložil poveljni učitelj Ante Beg namen družbe, na takoj je pristopilo nad 30 članov, med njimi 8 ustanovnikov. Izvolil se je pripravljalni odbor, v katerem so med drugimi znani delavni rodolubi g. Bricej, Novak, Anžič, Lipič itd. Takoj se predložijo pravila deželni vladi, da se bo mogel čimprej sklicati občini zbor, ki bo spojen z veselico, na katero že sedaj opozarjamo ljubljanske rodoljube. Treba je, da z mnogobrojnimi obiski podpremo idealno navdušenje naših vrlih okolčanov.

Tovarna na Fužinah je bila danes na dražbi prodana. Izdrazil jo je g. Hauptman za 212.000 kron.

Zastrupil se je 3letni gostilničar sin Stanislav Jakša v Gradacu, karaj Metlika, ker mu je njegov 4letni brat pomotoma nalil v čaj mesto ruma, enovo kisline.

Šišenski vodovodni Kreutzer nastal danes pred ljubljanskim kazenskim sodnikom, ker je nekega ljubljanka na neznašlano nasilen način v svojem poskodoval na rokah in očeh. Zgodilo se je, da mu ni očesa zbil. Če bi storilec kak slovenski delavec, bi bil gotovo danes v preiskovalnem zaporu zaradi javnega nasilstva, ta pa ni nemškega gospoda, ki se je prišlo dobro rešiti v Šiško, pa se ne upa prestro prijeti. Opozoriti je, da ni bil gostilničar Kreutzerji nič zaležnik storil. Kreutzer ni hotel govoriti o besede slovenski in trdil, da tega ni poznal. Tajil je prav po junaški, ker se skušal oprati z izmišljenimi pripovedkami. Seve pomagalo ni bilo. Bil je obsojen. Sodnik mu je dal 20 K kazni. Zastopnik državne pravdnika se ni pritožil. Poškoševanec Hostniku, ki ga je zastopal Fran Novak oz. njegov namestnik dr. Zorjav, bilo je prisojenih 40 kron za bolečine, 5 K za zdravniško pomoč.

Našim sadjerejem v posnemalju. Kako se uničuje piskurja ali tujbolni tončič imenovanega črva. Kletos jabolka in hruške v tako velikem meri uničuje, naj našim sadjerejem povemo z malimi besedami. Črvivost jabolk in hrušk povzročuje gosjenica ali črv majhnega stvorjavega metuljčka, kateri od meseca maja pa do pričetka julija ponoči okoli leta, ter zalega svoja jajčeca posamezno na še prav mlado ljubej drobnajabolčka in hruškice. Iz jajčec izvale se vsled solne toplote gosjenice ali črviči, kateri se v sad zgrizejo ter črvoča ga, pomicajo se proti sredini, kjer požoro vse peške. Dorasli črviček rudečkaste barve zapusti časih sad že na drevesu in se spusti po tanki nitki na zemljo. Navadno pa ostane toliko časa v piskavem sadju, katero navidezno veliko prej dozori, kakor pa zdravo, nepiščavo, da s tem vred na tla pade. Črviči, ki iz takega sadja prilezejo, pre-

zimi deloma za suhim drevesnim lubjem, deloma v špranjah in razpokah drugega lesovja; prezimijo pa tudi v zemlji blizu drevja. Najzgodnejši pripomoček zoper tega grdega sadnega škodljivca je pač ta, da se črvično sadje, kakršno z drevja na tla pasove, da se črvi v njih skrjujejo; ter debel privezovati takozvane gosenjeje popade, ne pušča ležati; kar na zemlji, marveč da se ga vsak dan sproti pobere ter skuha prašičem, ali sploh uniči. Sicer je tudi kaj dobro okolo da se jih potem spomladi seže.

Veležajniška afera v Podčetrtku. Pred nekaj tedni hodil je po Spodnjem Štajerskem trgovski potnik z imenom Scheligo in prišel v družbi pangermanskega kričača Bayra tudi v Podčetrtek. V dotični gostilni sta bila v posebni sobi dva slovenska učitelja, ki sta se razgovarjala o zagrebškem veleležajniškem procesu. V to sobo je prišel neki Hrvat, se začel vtikati v pogovor in izzivati, dokler ga ni eden učiteljev odsvolil. A glej — drugi dan je že ves Podčetrtek govoril o teh učiteljih, kot o veleležajlehih. Izkazalo se je, da sta Scheligo in Bayr raznašala dotične laži in ovadila učitelja ne le orožnikom, nego tudi finančarjem, podtikajoč jima neverjetne veleležajniške izjave. Šla sta tudi v Kozje in pri sodniji ovadila dotična učitelja. Posledice te infamije niso izostale. Po naročilu drž. pravdnika je začelo orožništvo vsot stvar izsledovati in nemškutarji so se že vselili svoje peklenske škodljivosti. Dotični Hrvat pa je tekom preskave prekleal vse obdolžitve v polnem obsegu in priznal, da so bile popolnoma izmišljene, na kar je »veležajniška afera« padla na žalost nemškutarije v — koš drž. pravdnika.

Mladi Andrej Gassner iz Tržiča je bil minul teden vsled tožbe trgovca Rudolfa Roosa iz Kranja obsojen radi razžaljenja časti na 3 dni zopora. Kazen se je spremenila v denarno globo 150 K. Gospod Gassner se je opravičeval s tem, da je bil popolnoma pijan.

Iz Gornjega Štara nam piše slovenski potnik: Ko sem se po opravičilih mudil dne 20. avgusta t. l. v Knittelfeldu, tem gornjštajerskem industrialnem mestu, zaslisal sem, sedeč v senčnatem vrtu neke gostilne, ob ograji tega vrta mile slovenske zvoke. Ko se nato ozrem, opazim tri nežne deklice. Povabim jih k sebi na vrt ter je povprašam po tem in onem, kje hodijo v šolo, kako se tu uče, je li tu še več slovensko govorečih deklet, je li v šoli vsaj med seboj govore slovensko i. dr. Kar sem zvedel, mi je krčilo srce ter me pripravilo šele prav do zavesti, kakšni trpini smo Slovenci med Nemci. In tako kakor v Knittelfeldu, godi se ubogim slov. otrokom — na stotine jih je — v Farrachu, Fohnsdorfu, Zeltwegu, Donawitzu, Seegrabnu i. dr. Noben živ krst se ne pobriguje za to, kako se v teh krajih slovenska mladež narodno ubija in odtuja je za vedno rodu našemu! Kako se pa godi nemškim otrokom med Slovenci na Spod. Štajerskem?! Če jih je kje le peščica, se že ustanovi nemška šola. Slovenec pa je med Nemci v tisti deželi — raja! — Merodajni krogi, zganite se!

Poroka Dne 23. t. m. se poročil c. hr. komisar v finančnem ministrstvu g. dr. Ljudevit Brenca, naš rojak iz Velenja, z gđ. Fino Schreyerovo, hčerko g. Alojzija Schreya, c. kr. višjega poštarja v p. in veleposelnika na Jesenicah. Poroka bo v kapelici na Plavžu pri Jesenicah. Čestitamo! O tej priliki je g. Schreyer daroval družbi sv. Cirila in Metoda za obrambni sklad v odgovor Roseggerjev 200 K.

Obravnava proti 24 tržaškim Mazzinijancem se je pričela pretekli petek. Obtoženci, ki so člani »Democrazia Sociale Italiana«, so večinoma magistratni uradniki, dijaki in visokošolci. Toženi so radi hudodelstva zoper razžaljenje veličanstva, prestopka zoper snavanje tajnih družb, radi odobravanja nepostavnih dejanj itd. Obravnava je tajna.

»Spolek českých úředníků železničnických in slovenska vzajemnosti.« Dne 16. avgusta zvečer je priredil »Spolek českých úředníků železničnických« v »Narodnem domu« v Pragi prijateljski sestanek, na katerega so bila povabljena tudi poljska in slovenska akademična društva. Žal, da so bili akademiki večinoma na počitnicah; zato se je udeležilo le malo zastopnikov teh društev. Skoro vsi češki žel. uradniki, ki niso bili zadržani službeno, so se udeležili sestanka, nekateri tudi z damami. Prihitele je bilo tudi mnogo odličnih domačih gostov, tako da je bila velika dvorana »Narodnega doma« polna. Povod sestanku je bilo bivanje slovenskega tovariša in podpredsednika »Društva jugoslovanskih žel. uradnikov«, g. Vinka Škofa v Pragi. »Spolek č. u. ž.« je nameraval s tem sestankom nekako manifestacijo slovenske vzajemnosti, katere manifestacija je zares nad vse krasno vspešla. Podpredsednik »Spolka č. u. ž.« g. dr. Pospíšil je v precej obsež-

nem, krasnem govoru, ki je bil večinoma namenjen povabljenim gostom — tedaj širši javnosti, povedal, kako je »Spolek č. u. ž.« pred leti započel svoje delo, kako se je ustanovilo letos spomladi »Društvo jugoslovanskih žel. uradnikov« s sedežem v Trstu, kako je potreba časa rodila veliko zavezo slovenskih železničarjev »Ligo slovenskih železničarskih organizacij«, ki šteje danes 40.000 članov, razložil je, za katerimi smotri stremi »Liga« in kolikega pomena je ta, čeravno stanovska organizacija, za Slovanstvo, ker deluje, ne da bi prekoračila meje svojega programa, posredno tudi za narodno stvar. Nato je g. Vinko Škof s kratkimi besedami omenil medsebojno nesporazumljenje Slovanov nekaj in proslavljal njih zbliznanje v zadnjem času, v katerem dejstvu je videti lepše bodočnosti. Ampak ni dosti, da se najdejo slovanski narodi samo v sferah visoke politike, ampak največje važnosti za Slovanstvo je tudi vzajemnost slovenskih stanovskih organizacij. Le na ta način, da so slovanski narodi, oz. njih posamezni stanov v vednem kontaktu med seboj, da z združenimi močmi delajo za skupne smote, le na ta način se da vzgojiti čut celokupnosti in solidarnosti. Tako se je združilo slovensko učitelstvo v skupno »Zavezo« in tako je živa potreba rodila tudi »Ligo slovenskih žel. organizacij«, ki je najlepši pojav praktične slovenske vzajemnosti. Za »Ligo« se je začelo zanimati tudi slovensko časopisje. Govornik je omenjal nadalje, koliko zaslug za ustanovitev »Lige« ima »Spolek č. u. ž.«, osobito njegov sedajni esrednji odbor, v prvi vrsti pa g. dr. Pospíšil. Zahvalivši se za preveliko ljubeznjivost in gostoljubnost českých tovarišev je podarjal, da smatra vse pozornosti in časti, katerih je bil v Pragi v toliki meri deležen, namenjene ne njemu kot osebi, ampak kot pripadniku slovenskega naroda in pa kot reprezentantu »Društva jugoslov. žel. uradnikov«. Gosp. kolega Havelka je povdarjal v navdušenih besedah, da je treba razveseljati v znesenih besedah tudi medsebojne bratske, dejanske pomoči, katere je izmed avstrijskih slovenskih narodov najbolj potreben slovenski narod, ker je od vseh strani najbolj ogrožen od neprijateljev. Prosi tedaj prispevkov za »Družbo sv. Cirila in Metoda«. Nabral je 60 kron, kateri znesek je g. Vinko Škof poslal uredništvu »Edinosti« s prošnjo, da ga izroči omenjeni družbi. Izvrstni solisti — eden celo član Narodnega gledališča v Pragi — ki so se iz posebnih prijaznosti udeležili sestanka, so prednašali ob spremljanju na klavir krasne samospeve — istotako se je tov. Schart — tržaškimi tovarišem itak že znan — izkazal pravega umetnika na goslih. Seveda je tudi tov. Matejček — znan pod imenom »šaljivec« — pokazal nekaj svojih čarovnih umetnosti in žel občje priznanje. Bil je to res prekrasen večer, ki ostane vsem udeležnikom v neizbrisnem, najlepšem spominu.

Na južnem kolodvoru je večeraj prijel stražnik Večerin 1891. v Sodražici rojenega Alojzija Belaja, ker se je hotel izseliti v Ameriko, ne da bi bil še zadostil vojaški dolžnosti. Fant se je prvotno zgovarjal, da gre v Beljak zidati, in ko so našli denar v obleki zašit, je vse odkrito priznal. Oddali so ga sodišču. — Tudi 57letni Natal Jovovič iz Trsta je bil aretovan, ker je hotel v neki gostilni v Kolodvorski ulici izdajati Marije Terezije tolarje za 5 K. Jovovič je bil zaradi tega štrikrat predkaznovan in je komaj odsedel v Mariboru mesec dni zopora, pa je že zopet začel na ta način slepariti. Sedaj je začel simulirati tudi epilepsijo.

Čigav je vol? Danes ob polu 3. zjutraj je stražnik srečal štirinožnega ponočnjaka — rdečega vola, kateri se ga pa prav nič ni zbal, marveč je šel še nasproti in ga hotel pobosti. Stražnik se je rogaču toliko časa umikal, da je prišla ugodna prilika. Tedaj ga je pa krepko zgrabil za smrček in ga odvedel ne v špehovko, marveč v »Figočev« hlev. Lastnik naj se zglaši zanj pri policiji.

Samomor. V nedeljo ponoči krog poltretje ure se je v tukajšnji domobranski vojašnici ustrelil četovodja Ivan Pirnat iz Spodnje Šiške. Nastavil je puško čev pod brado ter z nogo sprožil. Kroglja mu je šla skozi glavo ter je v zidu obtičala. Na mizi je pustil listič, na katerega je napisal, da pripade vse njegovo premoženje njegovim sestri. Vzrok samomora je neznan.

Ribe omotili so s soboto pri odtoku Grubarjevega prekopa iz Ljubljane štirje delavci, katere je najemnik ribolovstva zasačil in ovadil pristojnemu oblastvu. **Sirov mesar.** Ko je v soboto nek mesarski pomočnik gnal v klavnico prašiče in mu je eden nekoliko nagajal, ga je tako suval, da mu je zlomil obe zadnji nogi. Siroveču zaslužena kazena ne bo odšla. **Delevske gibanje.** Večeraj se je v južnega kolodvora odpeljalo v Ame-

riko 10 Hrvatov, 5 Slovencev in 20 Macedoncev, nazaj je pa prišlo 11 Hrvatov. V Heb je šlo 25, v Buchs pa 10 Hrvatov. V soboto je šlo v Ameriko 29 Hrvatov in 12 Macedoncev.

Izgubil se je med Kranjem in Javornikom svetlorjav, ostrizen pes (Spitz). Kdor ga ujame, dobi lastnikov naslov pri mestni policiji ljubljanski.

Izgubljeno in našeno. Kuharica Meta Beljakova je izgubila denarnico, v kateri je imela manjšo vsoto denarja. — Marija Supanova je izgubila zlato žensko uro s kratko verižico. — Gospod Anton Hočar je našel kratko verižico. — Marija Ambroževa je izgubila zavitek blaga in podlago za odeje. — Na južnem kolodvoru je bilo izgubljenih odnosno najdenih 5 dežnikov, 3 palice, fira nožiček in havelok. — Poštni sluga Karl Schneller je našel lorgnon. — Zasebnik Emanuel Schneider je našel srebrno uro z dolgo verižico, katero je izgubila gđ. Helena Dolenceva.

Del godbe »Slovenske Filharmonije« koncertira jutri ob vsakem vremenu v hotelu »Tivoli«. Začetek ob pol 6. popoldne. Vstop prost. — Drugi oddelek pa igra pri popoldanski predstavi Elektrodiodiografa »Ideal« v hotelu pri »Malicu« od 3/5. naprej.

Uradne vesti. Dne 26. avgusta t. l. bo pri okrajni sodniji v Rudolfovem dražba zemljišča vl. št. 11 kat. obč. Smolinja vas, h. št. 9 z gospodarskimi poslopji, njivami, gozdi in vinogradi, cenjenimi na 10020 K, pritlikini pa na 585 K. Najmanjši ponudek znaša 7070 K.

Razne stvari.

Laški dijak Giovanni Corgnali, ki je bil svoj čas na Bovškem aretiran radi vohunstva, je bil po 23dnevni preiskavi izpuščen iz zopora. Izkazalo se je, da je bil strah, ki ga je napravil avstrijski oblasti, neosnovan.

Žganja se je spilo preteklo leto v tostranski državni polovici 97.600.000 litrov. Na vsakega prebivalca ga je prišlo 3:70 litra. Našelo se je 149.000 žganjarjev.

Zadnje štetje prebivalstva v Čikagi izkazuje 1.307.015 moških in 1.265.820 ženskih prebivalcev, torej 41.195 več moških kot žensk. Po narodnosti je okrog 670.000 Angležev, 664.000 Nemcev, 241.000 Ircev, 143.000 Poljakov, 123.000 Švedov, 116.000 Čehov. Zaznamovanih je 36 narodov, toda med njimi ni niti enega Slovenca, katerih je v Čikagi več ko 5000. Kot avstrijski izseljenci paradirajo skoro gotovo med nemškimi številom!

Mesto izginja. Mesto Dera Ghazi Khan v Britski Indiji bo nedvomno izginilo z zemeljskega površja. Reka Ind neprestano odnaša zemljo s hišami in moščajni vred. Mesto je staro, ima več zgodovinskih znamenitosti in šteje krog 24.000 prebivalcev.

Presenečeni zborovalci. Dne 21. t. m. je zborovalo v kavarni »Rosa« v Budimpešti 26 anarhistov. Zborovanje je otvoril privatni uradnik Karel Kraus. Takoj nato so udrl v zborovalni prostor detektivi, ki so zahtevali, da se zborovalci legitimirajo, kar so tudi storili. Anarhisti so nato svobodno odšli. Je srbskega vseučiliščenika Savo Popovića so odgnali v zapor, ker se ni mogel izkazati. Med udeleženci so bili 3 privatni uradniki, 4 kmetje, drugi pa so bili večinoma visokošolci in delavci.

Tovarno za kruh je sklenil zidati mestni občinski svet v Budapešti. Ker bi pa tovarna prodajala kruh ceneje, kakor peštanski peki, so le-ti na svojem zborovanju protestirali proti sklepu občinskega sveta. Pozvali so občino, naj opusti zidanje nameravane tovarne, če jo pa že zida, naj se peče samo črn kruh.

Moralen gledališki ravnatelj. David Belasco, ravnatelj nekega gledališča v New Yorku je izjavil, da ne engajira nobenega igralca oziroma igralke, ki bi se bil kdaj ločil v zakonu. Sprejemal bo samo oženjene umetnike, prednost pa bo imel tisti, ki bo imel največ otrok, seveda zakonskih.

Narodni mučenik. Indijski dijak Dhingra je bil te dni v Londonu obglavljen. Ustrelil je bil pred par meseci angleškega polkovnika Wylieja, ki je na vso moč zatiral Indijce. Kot mučenik svojega zatiranega naroda šel je popolnoma hladnokrvno na morišče.

Taki so cvetovi klerikalizma! Časopis »Hlasz z Posaravik« piše: V klerikalni občini Prijemkah pri Hoteboru na Češkem je zažgal blisk gospodarsko poslopje. Ko pa so prišli gasilci, da bi ogenj gasili, so se pa spustili dobri katoličani nanje, češ, da se ne sme gasiti, če zažge »božji sel«!

Sole dunajskega društva »Freie Schule« zatorjena. Dež. šolski svet nižjeavstrijski je svoj čas dal zapreti šole dunajskega društva »Freie Schule«, češ, da na njih poučujejo verstvo osebe, ki za to nimajo pravice, t. j. ki niso potrjene od cerkvene oblasti. »Freie Schule« je rekurirala na naučno ministrstvo z

ozirom na to, da je paragraf, ki pravi, da privatni pouk ni omejen po ozirih na kako konfesijo. Ministrstvo se postavlja na stališče, da tudi za omenjene šole velja določba, da sme kot učitelj verstva biti nastavljen le tak, kogar je cerkvena oblast priznala. Na podlagi te ministerjalne razsodbe je okrajni šolski svet zaprl te šole in naročil okrajnim šolskim nadzornikom, naj strogo pazijo na to, da se v teh šolah ne bo poučevalo.

Protj poljubu. Amerikanci so pač v vseh stvareh prvi. Tako so začeli sedaj v državi Jowa najhujšo vojsko zoper poljub. Na državne stroške so napravili na tisoče ličnih, rudečkastih in visnjavih trakov, na katerih je napis: Ne poljubi me! Tak trak so dobili vsi otroci, in dobe ga tudi vsi novorojenci, ki ga morajo vidno nositi na svojem vratu. Vodja zdravstvenega urada, dr. A. E. Keppford, je prepotoval vso deželo. Zabil je učiteljem in učiteljicam, naj že v zgodnji mladosti vcepijo mladinu stud do poljubovanja. Deklice, ki so stare petnajst let pa še niso občutile sladkosti vročega poljuba, dobe za to denarno odškodnino.

Deset zapovedi za naše dopisovalce. I. Pišite čitljivo, s črnolom, ne s svinčnikom! — II. Pišite samo po eni strani papirja in pustite čist rob za opombe uredništva! — III. Ne pošiljajte uredništvu velikih plakatov, temveč prepisite oznacila o shodih, veselicah itd. na dopisnico! — IV. Ne pišite novic, ki so namenjene uredništvu na isti list, kakor stvari namnjene upravnivstvu! — V. V novicah, pisanih s pisalnim strojem, naj ne gredo vrstice preveč na kraj papirja! — VI. Če se zgodi v občini ali kraju kaj važnega, sedite takoj in nam napišite kratko notico! — VII. Če očitete občini, društvu, posamezniku itd. kake napake, se izogibljete kolikor mogoče malenkosti in osebnosti. — VIII. Ne pozabite se podpisati! Nepodpisanih stvari naš list ne priobčuje; če je poslana vest resnična, uredništvo pod nobenim pogojem ne izda pisateljevega imena. — IX. Ne čakajte, da bo to, kar nameravate pisati, objavljeno prej v drugih listih; mi ne moremo objavljati stvari, ki so že po par tednov stare! — X. Sporočajte nam samo stvari, ki so važne in zanimive tudi za širše kroge čitateljev, pišite vedno samo to, kar je res!

Telefonska in brzjavna poročila.

Baron Bienerth pri cesarju.

Dunaj, 23. avgusta. Ministrskega predsednika barona Bienertha je cesar sprejel v posebni avdijenci, ki je trajala polne tri ure. Baron Bienerth je poročal vladarju o notranje-političnem položaju. Predvsem pa je veljala avdijenca sklicanju češkega deželnega zbora. Vladar se je izrazil, da se mora pod vsakim pogojem omogočiti redno delovanje češkega deželnega zbora. Baron Bienerth je te cesarjeve besede s sporočil princu Lobkowitzu s prošnjo, da bi tudi on zastavil svoje moči in svoj vpliv v to, da bi se zajamčilo redno funkcioniranje deželnega zbora. Kakor zatrjujejo, bodo fevdalni veleposelniki jeli posredovati med Čehi in Nemci. Češki deželni zbor bo najbrže sklican že 13. septembra.

Shodi.

Dunaj, 23. avgusta. Češke prireditve in nemški protestni shodi na Dunaju, v Podštorni, v Olomucu, Praticah in v Jablanici so se razmeroma mirno završili. Prigodili so se pač neznaniti spopadi, toda orožništvo in policija sta takoj napravila red.

Nesreča pri dirki.

Lesce, 23. avgusta. Pri večerajšnji vojaški dirki so se ponesrečili 4 častniki. Najbolj poškodovan je nadporočnik grof Attens.

Češki agrarci.

Praga, 23. avgusta. Večeraj je bila osnovana zveza evangelskih čeških agrarev. To je poleg češke agrarne stranke in zveze katoliških agrarev tretja češka agrarna organizacija.

Oboteli vojaki.

Kotor, 23. avgusta. V Baošicah se nahaja v vojaški bolnici nad 200 vovakov, ki jih je pri večbah v Boki kotorski zadela solnčarica. Več izmed njimi je opasno bolnih.

Zatvoritev šol in klubov na Španskem.

Berolin, 23. avgusta. Iz Madrida javljajo: Vlada je večeraj zatvorila več republikanskih klubov v Barceloni ter dala obenem zapreti vse privatne šole.

Shod českých mest.

Praga, 23. avgusta. Zastopniki českých mest so imeli večeraj v Klatovih shod, na katerem so med drugim sprejeli resolucijo, ki se obrača proti Bienerthovi vladi in proti Bienerthovim jezikovnim predlogom za Češko.

Narodnjaki! Prispevajte za Trubarjev spomenik!

Zahvala.

Mnogospoštovni gospod Alojz Krajc, podpredsednik krajnega šolskega sveta, posestnik lesni trgovci gostilničar itd. je blagovili podariti 50 K za tukajšnje šolsko knjižnico - Blagemu dobrotniku izreka podpisano vodstvo v imenu šolske občine za ta velikodušen dar najprširneje zahvalo. Bog plat!

Vodstvo trirazredne ljudske šole v Grahovem pri Gorah, 20. avgusta 1909.

Josip Kopal, voditelj.

Žitne cene v Budimpešti.

23. avgusta 1909.

Pšenica za oktob.	1909	za 50 kg	K 13.68
maja	1910	50 kg	K 13.82
Rž za okt.	1909	za 50 kg	K 9.72
Koruza za avgust		za 50 kg	K 7.40
Oves za oktob.	1909	za 50 kg	K 7.12

5 vin. ceneje.

Meteorološko poročilo

avgust	čas opazovanja	stanje barometra v mm	temperatura v C	vetrovi	nebo
21. 9. sv.	732.3	18.2	sr. jvzhod	jasno	
22. 7. zj.	730.8	13.9	brezvetr.	del. obl. dež	
2. 2. pop.	729.2	24.1	sl. zahod		
9. 9. sv.	729.6	17.0	sl. jvzhod	pol. obl.	
23. 7. zj.	730.8	16.6		oblačno	
2. 2. pop.	733.5	16.8	brezvetr.		

Srednja večerajšnja temperatura 18.7 norm. 8.3 in predvečerajšnja 8.4; norm. 8.2, Padavina v 24 urah 0.0 in 0.0.

Prodaja se hiša s posebnimi vhodom tik trboveljskega pre mogokopa ali se da pa tudi v najem za trgovino na več let. Več pove lastnik **Franc Žagar v Trbovljah št. 202**

Opremljena soba s posebnimi vhodom se odda takoj ali pozneje. Vpraša se: **Nova ulica št. 5, vrata 3.**

Učenca za trgovino mešanega blaga takoj sprejme. **Frid. Skušek v Metliki.**

Salonska oprava lično izdelana, še skoro nova, se za nizko ceno prodaja. Vpraša in ogleda se na **Zaloški cesti št. 21**

Chauffeur Slovenec, ki je absolviral strokovno šolo v Stuttgartu, je tudi izučen mizar, prosi službe. Kot začetnik je v svojih zahtevah zelo skromen. Ponudbe pod **„Chauffeur 33“** na upravnitvo „Slov. Naroda“.

Pouk v laščini in francoščini se prične pri podpisnem s 1. septembrom in sicer v instruktorski sobi (sredi mesta) in v lastnem stanovanju. Mesečni honorar 4 K. Vojaki in dijaki 3 K. **Anton Šibenik, Vodmat, Jenkove ulice 20.**

Cvetoče podjetje v Ljubljani, ki ga lahko vodi vsak, s že veliko odjemalci, se zaradi posebnih razmer takoj prodaja. Posebno pripravno za mlajše upokojence (penzioniste), upokojene vojake, trgovske nastavljenec ali uradnike. Proda se samo proti gotovemu plačilu. Ponudbe pod **„Zlata jama 7“** na upravnitvo „Slov. Naroda“.

Pisarica

z lepo pisavo in event. večja stenografija, se sprejme v notarsko pisarno. **3 73-3** Ponudbe s pričevali in fotografijo na upravnitvo „Slov. Naroda“.

Nova hiša

blizu Zvezde v Ljubljani, se izproste reke cene prodaja pod ugodnimi pogoji. V pritiču hiše je stanovanje, pripravno za majhno obrt. Vprašanja na upravnitvo „Slovenskega Naroda“.

Zbirka slov. knjig!

Stritarjevi, Tavčarjevi, Trdinevi, Čačkarjevi in drugi spisi, večidel lepo v zavi, Ljubljanski Zvon (skoro vsi letniki), vse knjige skoro nove, so pod ugodnimi pogoji na prodaj. Posebno priporočljivo bralnim društvom in ljudskim knjižnicam. Vprašanja pod naslovom „Slovenske knjige“ na upravnitvo „Slov. Naroda“.

H. Volk v Šoštanj, Štajersko Kemična pralnica

urejena z najnovejšimi stroji na par in elektriko se priporoča za snazenje vsakovrstnih oblik itd. **25 Sprejemalca za Ljubljano pri I. Magdiču** krojaču, Miklošičeva cesta št. 10

Poziv!

Zednik Ivan, zidar v Ljubljani, naj takoj izpolni svoje obljube. **F. Skušek, zganjekuha.**

2 mlajša dijaka detailist

ali 2 dekilil iz boljše hiše, se sprejmeta na stanovanje v bližini realke. Na razpolago je klavir in kopalna soba. Naslov pove upravnitvo „Slov. Naroda“.

C. kr. avstrijske državne železnice. Izvleček iz voznega reda.

Odhod iz Ljubljane (juž. žel.)
7-03 zjutraj: Osebn. vlak v smeri: Trbič, Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorico, drž. žel., Trst, c. kr. drž. žel., Beljak (čez Podrožico), Celovec.
7-25 zjutraj: Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
8-28 dopoldne: Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Beljak, (čez Podrožico), Celovec, Prago, Draždane, Berlin.
11-40 dopoldne: Osebn. vlak v smeri: Trbič, Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorico, drž. žel., Trst, c. kr. drž. žel., Beljak, (čez Podrožico), Celovec.
3-22 popoldne: Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
3-28 popoldne: Osebn. vlak v smeri: Trbič, Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorico, drž. žel., Trst, c. kr. drž. žel., Beljak, (čez Podrožico), Celovec.
6-23 zvečer: Osebn. vlak v smeri: Trbič, Jesenice, Trbiž, Beljak, (čez Podrožico), Celovec, Prago, Draždane, Berlin.
7-40 zvečer: Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
0 ponoči: Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorico, drž. žel., Trst, c. kr. drž. žel., Beljak, (čez Podrožico), Prago, Draždane, Berlin.
5-42 zjutraj: Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Gorica, drž. žel., Trst, c. kr. drž. žel., (od 30. maja le ob nedeljah in praznikih na progi Ljubljana juž. žel.-Trbiž, od 1. julija na progi Ljubljana juž. žel. - Jesenice vsak dan).

Sprejme se takoj v trajno delo **čevljarji pomočnik Ivan Mohar** čevljar na Savl. Jesenic-Fuzine.

2 mlajša dijaka ali 2 dekilil iz boljše hiše, se sprejmeta na stanovanje v bližini realke. Na razpolago je klavir in kopalna soba. Naslov pove upravnitvo „Slov. Naroda“.

10-50 ponoči: Osebn. vlak v Kamnik. (Le ob nedeljah in praznikih)
Prihod v Ljubljano (južne železnice):
7-12 zjutraj: Osebn. vlak iz Berlina, Draždan, Prage, Beljaka, juž. žel., Trbiža, Jesenic, Gorice, Trsta, Trbiča.
8-52 zjutraj: Osebn. vlak iz Kočevja, Straže Toplic, Rudolfovega, Grosuplja.
11-23 dopoldne: Osebn. vlak iz Berlina, Draždan, Prage, Celovca, Beljaka, juž. žel., čez Podrožico in Trbiž, Gorice, drž. žel. Jesenic, Trbiča.
2-58 popoldne: Osebn. vlak iz Kočevja, Straže-Toplic, Rudolfovega, Grosuplja.
4-15 popoldne: Osebn. vlak iz Beljaka, juž. žel., Trbiža, Celovca, Beljaka, (čez Podrožico), Gorice, drž. žel., Trsta, c. kr. drž. žel., Jesenic, Trbiča.
6-40 zvečer: Osebn. vlak iz Berlina, Draždan, Prage, Celovca, Beljaka, (čez Podrožico), Jesenic.
8-42 zvečer: Osebn. vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Podrožico), Trsta, c. kr. drž. žel., Gorice, drž. žel., Jesenic, Trbiča.
9-07 zvečer: Osebn. vlak iz Kočevja, Straže-Toplic, Rudolfovega, Grosuplja.
11-08 ponoči: Osebn. vlak iz Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Podrožico), Trsta, c. kr. drž. žel., Gorice, drž. žel., Jesenic.
Prihod v Ljubljano (državne železnice):
6-46 zjutraj: Osebn. vlak iz Kamnika.
10-59 dopoldne: Osebn. vlak iz Kamnika
6-10 zvečer: Osebn. vlak iz Kamnika
9-56 zvečer: Osebn. vlak iz Kamnika. (Le ob nedeljah in praznikih).
 Casi prihoda in odhoda so navedeni v srednje evropskem času

C. kr. državno-železniško ravnateljstvo v Trstu.

Mladih pridank 3105-2
Ljudi išče za delo v tvornici in sunaj cementna tvornica Bakar na Hrvaškem.

Mizarstvo na vodno silo se zaradi smrti posestnika takoj prodaja. **3035 7** Podrobnosti: **A. Muser, Bled.**

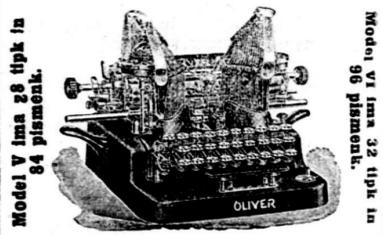
Odvetniška pisarna dr. Frana Brčića in dr. Mateja Protnerja v Trstu, Via Nuova št. 13/II, sprejme spretnega

stenografa večjega slovensko-nem. stenografije. Strojepisici imajo prednost. **3110-2**

Kavarna „Ilirija“ Ljubljana, Kolodvorske ulice 22
: je vsak dan : vso noč odprta ter se tople priporoča slavnemu občinstvu. **3078-4**

Steckenpferd lilijno-mlečno milo Najboljše milo za kožo in proti pegam! Dobiva se povsod! **964 55**

Najboljši pisalni stroj sedanosti je priznano **2721-0**



stroj Oliver s takoj vidno pisavo, pripravo za črtanje in rastriranje, tambulatorjem in najboljšo uredbo za slovenski jezik. Kataloge razpšilja na željo zastoj in poštne prosto. Generalno zastopstvo za jug monarhije v Ljubljani, Miklošičeva cesta 20, kjer se stroji Oliver lahko vsak čas pogledajo in poskušajo.

Zaradi uvedbe **„Oliver“** brzopisalnega stroja z vidno pisavo (ohlapni model) so bili tile stroji izločeni in se oddajo prav ceno: **3056-6**
1 stroj Underwood (dobro chranten)
2 stroja Smith-Gros (dobro obranjens)
 Ogledajo se lahko pri generalnem zastopstvu Oliver za jug monarhije **Ljubljana, Miklošičeva c. 20**

Narodna knjigarna v Ljubljani naznanja, da se je preselila v nove prostore v Prešernovih ulicah št. 7
 in se priporoča svojim cenjenim odjemalcem in vsemu narodnemu občinstvu v obilno naročanje.

Sprejema zavarovanje življenjske življenja po najrazvostnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.
 Zlasti je ugodno zavarovanje za deželce in smrt s uveljavljenimi vsplati.

„SLAVIJA“ vzajemno zavarovalna banka v Pragi. **12-96**
 Rez. fond: 44.487.000 K. Izplačano odškodnine in kapitalije 98.323.486 35 K
 Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države s vseslovensko narodno upravo.
 Generalni zastop v Ljubljani, Ugar pisarne so v lastni bančni hiši v Gosposki ulici št. 22.

Zavaruje poslednja in premijsna proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škoda conuje takoj in najkvalitatve. Uživa najboljše sloves, kadar posluje.
 Devaljuje in čistega dobitka izdatno podpore v narodno in občinstvo.